

Potřebujeme Evropský institut rovnosti pohlaví?

27.dubna 2005 Miroslav Škaloud

Před relativně krátkou dobou proběhla sdělovacími prostředky informace o chystaném zřízení Evropského institutu pro rovné postavení žen a mužů, jehož sídlem by měla být Praha. Dne 31. března 2005 se návrhem na zřízení této nové agentury Evropské unie zabýval na svém plénu také Senát. Pro „demokratický“ způsob rozhodování v Evropské unii je přitom charakteristické, že český parlament předtím vůbec nebyl vtažen do diskuse o potřebnosti zřízení takového orgánu a také že příslušné ministerstvo (MPSV) nebylo schopno sdělit parlamentu svou pozici s dostatečným předstihem. Přesto Senát dokázal s návrhem nařízení adekvátním způsobem naložit. Výsledkem jednání druhé parlamentní komory se totiž stalo usnesení doporučující vládě, aby vytváření nové byrokratické instituce, která by poskytovala útočiště českým feministkám, odmítla.

Sociální inženýrství nebo přirozený vývoj

Samotná úvaha o zřízení Evropského institutu pro rovné postavení žen a mužů je dokladem stálých ústupků, které myšlenka evropské integrace v posledních letech či desetiletích musela projevit silám evropské levice. Z hlediska původních cílů Evropské unie se přitom pochopitelně jedná o druhořadou záležitost, naprosto nepotřebnou (spíše kontraproduktivní) k dosažení opravdu fungujícího vnitřního trhu a hospodářské prosperity v Evropě. V době, kdy je zcela zřejmé, že k udržení společenského blahobytu je především potřeba snížit míru administrativní zátěže a posílit důraz kladený na ekonomický růst, tak levicové strany ve svém zoufalství vytahují z ideologického šatníku další projekt, který by sloužil k vytváření nových omezení, jež by bylo možno klást do cesty svobodnému rozhodování občanů členských států Unie.

Návrh na zřízení Evropského institutu pro rovnost pohlaví naprosto opomíjel skutečnost, že otázka rovnosti mužů a žen je záležitostí přirozeného vývoje, který je v evropských zemích odlišný. Švédská „genderová politika“ se liší od italské či irské, a snaha je zglajchšaltovat od rýsovacího prkna připomíná neblahé zkušenosti se sociálním inženýrstvím dob nedávno minulých. Takovýto pokus je navíc v přímém rozporu se základním stavebním pilířem EU, principem subsidiarity, který říká, že Evropské společenství vyvíjí činnost jen tehdy a potud, když „cíle navrhované činnosti nemohou být uspokojivě dosaženy členskými státy a mohou být z důvodu rozsahu či účinků navrhované činnosti lépe dosaženy Společenstvím.“ To skutečně není tento případ. Politika rovnosti je navíc vždy věcí navýsost politickou – jak by ji mohla utvářet Evropská unie, když ani nezná standardní mechanismy soutěže politických stran a právní předpisy zde přijímá orgán složený z ministrů vlád členských států?

Otázka zajištění rovnosti občanů před zákonem tak nadále musí být řešena členskými státy – zatímco levice bude vytvářet nové instituce a formulovat zákazy a kvóty, pravice nikdy nebude předepisovat, kolik procent žen musí chodit do zaměstnání a kdo se bude starat o děti. To je věcí svobodného rozhodnutí každého jednotlivce, každé rodiny. Vzhledem k demografickému úpadku, který Evropě hrozí, je mnohem potřebnější uvažovat spíše o vhodných mechanismech podpory rodin s dětmi než vytvářet nové obskurní instituce, a to navíc na evropské úrovni, vzdálené konkrétním potřebám občanů.

Prubířský kámen české demokracie

Otázka, která je na místě, zní: Zohlední vláda ČR při svém rozhodování o zřízení Evropského institutu názor Senátu? Je to totiž právě zástupce České republiky – v daném případě ministr práce a sociálních věcí Škromach, kdo bude o osudu Evropského institutu pro rovnost pohlaví rozhodovat.

Poslanecká sněmovna se k této věci nevyjádřila – existuje tedy jen postoj Senátu. Je nutné si uvědomit, že česká vláda může zřízení Evropského institutu zablokovat, protože v Radě ministrů

(tedy legislativním orgánem Evropské unie) se v daném případě rozhoduje jednomyslně. Bude tedy na odpovědnosti exekutivy, zda podlehně mánii zřizování nových institucí, nebo bude respektovat názor voleného orgánu. Sociální demokracie tak může „podržet“ svého komisaře Vladimíra Špidlu, z jehož resortu v Evropské komisi návrh vyšel, anebo rozhodnout v souladu s demokratickými mechanismy obvyklými v civilizovaném světě. Rozhodnutí vlády bude mít silnou vypovídací hodnotu o tom, zda se Grossovi socialisté upřímně hlásí k parlamentní demokracii, nebo zda pro ně názor volených zástupců občanů České republiky nic neznamena. V současné situaci, kdy nastává povážlivé sblížení ČSSD s KSČM, může mít takové rozhodnutí více než jen symbolický význam...